

Sarajevo, 12.09.2016. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
05.09.2016.- 09.09.2016.

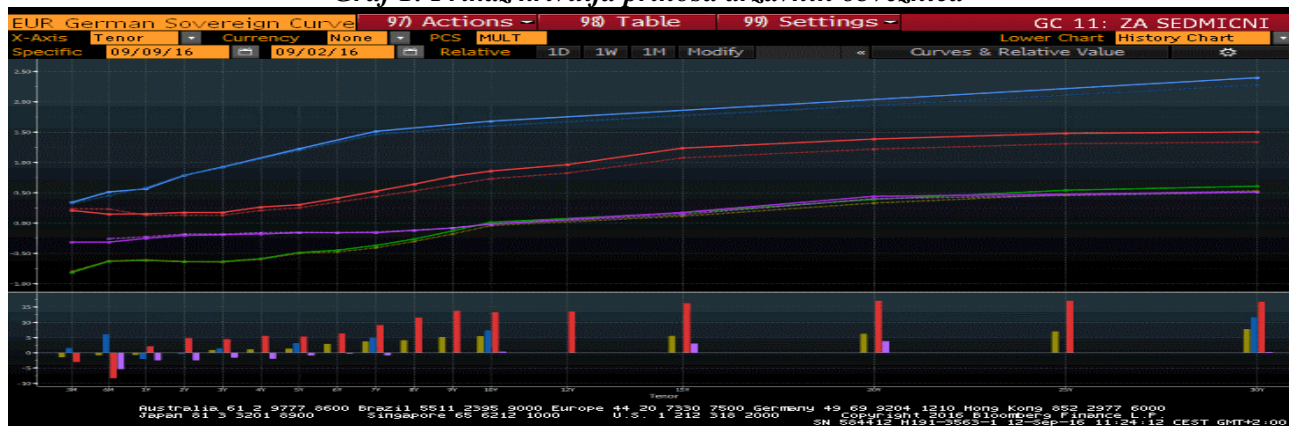
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD			Velika Britanija			Japan					
	2.9.16	-	9.9.16		2.9.16	-	9.9.16	2.9.16	-	9.9.16	2.9.16	-	9.9.16			
2 godine	-0,63	-	-0,64	↓	0,79	-	0,78	↓	0,13	-	0,18	↑	-0,18	-	-0,20	↓
5 godina	-0,50	-	-0,49	↑	1,19	-	1,22	↑	0,25	-	0,31	↑	-0,15	-	-0,16	↓
10 godina	-0,04	-	0,01	↑	1,60	-	1,67	↑	0,73	-	0,86	↑	-0,03	-	-0,02	↑

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	2.9.16	-	9.9.16	
3 mjeseca	-0,802	-	-0,817	↑
6 mjeseci	-0,627	-	-0,636	↓
1 godina	-0,589	-	-0,595	↑

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 09.09.2016. godine (pune linije) i 02.09.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

ECB je u skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu na nivou od **0,0%**, kao i kamatnu stopu po kojoj kreditira banke (**0,25%**), te stopu po kojoj prihvata depozite banaka (**-0,40%**). Takođe, iznos mjesečnih kupovina obveznica u okviru programa kvantitativnih olakšica ostao je nepromijenjen na nivou od 80 milijardi EUR mjesečno. Predsjednik ECB-a, Draghi, još jednom je potvrdio očekivanja da će kamatne stope ostati na niskim nivoima i nakon isteka roka kvantitativnih olakšica, a koji može biti produžen i nakon originalnog datuma (mart 2017. godine), ukoliko to bude potrebno, s tim da se na ovoj sjednici o tome nije raspravljalo i da za sada nema potrebe za uvođenjem dodatnih stimulansa.

Istovremeno, objavljene su najnovije prognoze ECB-a, prema kojima se u ovoj godini očekuje rast GDP-a od 1,7% (ranije očekivano 1,6%) za 2017. i 2018. godinu rast od po 1,6% (ranije očekivano 1,7%). Za stopu inflacije u eurozoni se očekuje da će ostati niska u narednim mjesecima, a da se rast iste očekuje krajem tekuće godine, te bi mogla iznositi 0,2% (nepromijenjeno). Za 2017. godinu prognozirana stopa inflacije je 1,2% (ranije očekivano 1,3%), dok su prognoze za 2018. godinu nepromijenjene na nivou od 1,6%.

Najveći pad prinosa obveznica eurozone tokom protekle sedmice zabilježen je na kraju trgovanja u utorak, kada su objavljeni razočaravajući podaci za uslužni sektor u SAD-u. Tom prilikom prinos njemačkih desetogodišnjih obveznica je smanjen na najniži nivo od 29. jula ove godine. Ipak, nakon odluke ECB-a da ne mijenja, odnosno da ne navodi moguće nove stimulanse, prinosi su u četvrtak zabilježili rast, a ovaj trend nastavljen je i u petak, pa se prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica približio nivou od 0,01%, čime je dostignut najveći nivo od 23.06.2016. godine.

Ministar finansija Njemačke, Schaeuble, izjavio je da niske kamatne stope predstavljaju „veliku i opravdanu zabrinutost“, te da će širom Evrope biti potrebno provesti dodatne strukturne reforme. On je dodao i da je likvidnost na globalnom nivou, koja je uzrokovana monetarnom politikom, „zabrinjavajuće visoka“.

Njemačka i Irska su po rekordno niskim prinosima od -0,11% i 0,33%, respektivno emitovale desetogodišnje obveznice. Austrija je, takođe, po rekordno niskom prinosu od -0,32% emitovala sedmogodišnje obveznice, dok su desetogodišnje obveznice emitovane po prinosu od 0,114%, što je više od rekordno niskog prinosa (0,073%) ostvarenog na prethodnoj aukciji. Holandija je emitovala tromjesečne (-0,636%), te po rekordno niskom prinosu šestomjesečne (-0,64%) trezorske zapise. Francuska je emitovala tromjesečne (-0,58%), šestomjesečne (-0,59%) i jednogodišnje (-0,587%) trezorske zapise. ESM je emitovao šestomjesečne trezorske zapise (-0,58%).

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ	AUG	53,3	52,9	53,2
2.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	SEP	5,0	5,6	4,2
3.	GDP – EZ (kvartalno)	II kvartal	0,3%	0,3%	0,5%
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	JUL	1,8%	2,9%	1,6%
5.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	JUL	0,2%	-1,2%	0,9%
6.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	JUL	1,0%	-0,1%	-1,1%
7.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	JUL	0,4%	0,3%	0,8%
8.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	JUL	-0,2%	-0,7%	-3,0%
9.	Radnointenzivna proizvodnja – Holandija (G/G)	JUL	-	2,5%	1,6%
10.	Radnointenzivna proizvodnja – Francuska (G/G)	JUL	1,8%	0,4%	-1,2%
11.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	JUL	-3,60	-4,51	-3,45
12.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	JUL	23,7	19,5	24,7
13.	GDP – Finska (kvartalno)	II kvartal	-	0,0%	0,3%
14.	Stopa inflacije – Holandija	AUG	-0,2%	0,1%	-0,6%

SAD

Finansijsko tržište u SAD-u u ponedjeljak je bilo zatvoreno zbog praznika. Na sedmičnom nivou prinosi dvogodišnjih američkih obveznica su smanjeni za jedan bazni poen, dok su prinosi petogodišnjih i desetogodišnjih američkih obveznica povećani za tri, odnosno sedam baznih poena, respektivno. Tokom protekle sedmice objavljen je FED-ov redovni izvještaj o stanju u domaćoj privredi, poznatiji kao „Beige Book“, prema kojem je američka privreda tokom jula i augusta bilježila skroman ekonomski rast. Domaće tržište rada nije uspjelo da podstakne rast zarada i stopu inflacije. Osam od dvanaest FED-ovih regija je navelo da su zabilježile umjeren do skroman ekonomski rast, dvije regije da je u proteklih mjesec i po dana zabilježeno slabljenje ekonomskog rasta, dok dvije regije da nisu zabilježene promjene ekonomskog rasta.

Najznačajnija informacija, koja je objavljena tokom protekle sedmice, bio je podatak o neočekivanom smanjenju ISM indeksa uslužnog sektora, na najniži nivo od 2010. godine, a zabilježeno smanjenje na mjesečnom nivou, bilo je najveće u posljednjih osam godina. Predsjednik FED-a iz Ričmonda, Lacker, je izjavio da uprkos objavljivanju razočaravajućih podataka o značajnom usporenju rasta američkog uslužnog sektora i dalje očekuje povećanje referentne kamatne stope u skorijem roku. Predsjednik FED-a iz San Franciska, Williams, izjavio je da povećanje referentne kamatne stope u SAD-u ima smisla, s obzirom na to da je domaća privreda dostigla nivo pune zaposlenosti i da je blizu dostizanja ciljanog

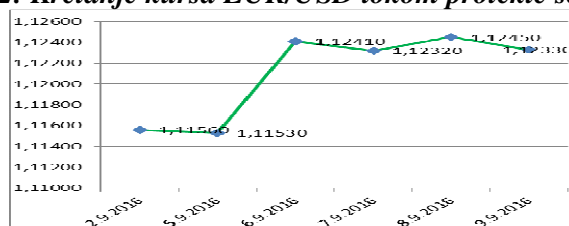
nivoa stope inflacije od 2%. Predsjednik FED-a iz Bostona, Rosengren, upozorio je na dvije vrste rizika sa kojima bi se mogla suočiti američka privreda: pregrijavanja domaće privrede (ukoliko tempo povećanja referentne kamatne stope bude prespor) i recesija (ukoliko FED bude previše brzo povećavao referentnu kamatnu stopu). Predsjednik FED-a iz Mineaposlisa, Kashkari, izjavio je da monetarna politika pruža maksimalnu podršku sporom ekonomskom oporavku, ali je naveo da postoje tri fundamentalna rizika koji uzorkuju slab ekonomski oporavak i to su: demografski izazovi, psihološki strah stanovništva od krize i nedostatak tehnoloških inovacija. Prema njegovim riječima, Vlada SAD-a bi rebala da izvrši reformu fiskalne i regulatorne politike, što su faktori koji bi mogli da doprinesu jačanju ekonomskog rasta.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	FED-ov indeks uslova na tržištu rada	AUG	0,0	-0,7%	1,3
2.	ISM indeks uslužnog sektora	AUG	54,9	51,4	55,5
3.	Obim potrošačkih kredita (milijardi USD)	SEP	16,00	17,71	14,53
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	3. SEP	265.000	259.000	263.000

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/USD povećan sa nivoa od 1,1156 na nivo od 1,1233.

Graf 2: Kretanje kursa EUR/USD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Analitičari rejting agencije Fitch su upozorili da bi izolovanje Velike Britanije od EU moglo pogoršati deficit na tekućem računu ove države i uticati na to da se deficit proširi na rekordno visoke nivoe. Zvaničnik Fitcha, James McCormack, istakao je da ukoliko bi Velika Britanija uspjela da pregovara o poželjnim odnosima sa EU, u smislu pristupa tržištu, tada ne bi trebalo biti negativnih efekata po tekući račun ove zemlje, naročito ukoliko London uspije da zadrži status globalnog finansijskog centra.

Iz Morgan Stanleya je saopšteno da se očekuje da će ekonomija Velike Britanije dokazati svoju snagu, koja će biti jača od očekivanja ekonomista. Prema posljednjim prognozama, iz Morgan Stanleya očekuju da će ekonomija Velike Britanije bilježiti rast za 1,9% u ovoj godini, dok su ranije očekivali rast od 1,2%. Iz Goldman Sachsa, takođe, očekuju da će ekonomski rast biti snažniji, te tako za ovu godinu očekuju rast od 0,9%, dok su ranije očekivali rast od 0,2%.

Prilikom obraćanja u Parlamentu, guverner BoE, Carney, izjavio je da je poboljšanje povjerenja među potrošačima i kompanijama rezultat toga što je BoE poduzela pravovremene, sveobuhvatne i koncentrisane aktivnosti, te su takve akcije imale uticaja. Carney je, takođe, upozorio da se ekonomija Velike Britanije i dalje suočava sa značajnim usporenjem kao posljedicom Brexita, te dodao da je MPC BoE spreman da snizi referentnu kamatnu stopu u budućnosti, ukoliko to bude potrebno.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (promjena, u mil USD)	AUG	-	463	219
2.	PMI uslužni sektor	AUG	50,0	52,9	47,4
3.	PMI kompozitni indeks	AUG	50,8	53,6	47,6
4.	Halifax cijene kuća (M/M)	AUG	-0,1%	-0,2%	-1,1%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G)	JUL	1,9%	2,1%	1,4%
6.	Radnointenzivni sektor (G/G)	JUL	1,7%	0,8%	0,6%
7.	NIESR procjena GDP-ija	AUG	-	0,3%	0,4%
8.	Deficit trgovinskog bilansa (u mlrd GBP)	JUL	4,2	4,5	5,6
9.	Građevinski sektor (G/G)	JUL	-3,4%	-1,5%	-0,7%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EUR/GBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,83931 na nivo od 0,84668, dok je kurs GBP/USD smanjen sa nivoa od 1,3294 na nivo od 1,3267.

JAPAN

Finalni podaci za drugi kvartal tekuće godine, objavljeni prošle sedmice, pokazali su da je privreda Japana u ovom periodu zabilježila neočekivani rast od 0,2% na kvartalnom nivou, dok je u prethodnom periodu zabilježena ekspanzija (0,5%). Guverner BoJ, Kuroda, signalizirao je spremnost BoJ za uvođenje dodatnih monetarnih stimulansa, te naglasio da sveobuhvatna procjena trenutne politike neće odgoditi uvođenje navedenih stimulansa na sjednici krajem ovog mjeseca. Istovremeno, Kuroda je istakao da se politika negativnih kamatnih stopa može odraziti na finansijsko posredovanje i povjerenje javnosti u japanski bankarski sistem. U međuvremenu, ekonomski savjetnik premijera Abea, Hamada, protekle sedmice je izjavio da BoJ treba sačekati odluku FED-a o kamatnim stopama prije nego što djeluje, jer bi odluka FED-a o povećanju kamatnih stopa imala više uticaja na deprecijaciju JPY nego ono što će BoJ učiniti.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

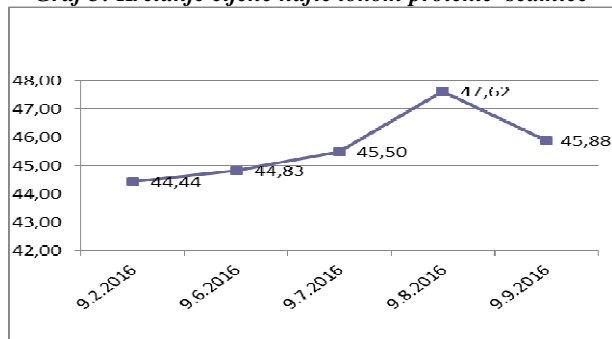
	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) F			
	II KVARTAL	0,0%	0,2%	0,5 %
2.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	AUG	-	1.256,1
3.	Tekući račun (u mlrd JPY)	JUL	2.073,3	1.938,2
4.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	JUL	571,2	613,9
5.	Monetarni agregat M2 (G/G)	AUG	3,3%	3,3%
6.	Monetarni agregat M3 (G/G)	AUG	2,9%	2,8%
7.	Vodeći indeks P	JUL	98,6	100,0
8.	Koicidirajući indeks P	JUL	111,6	112,8
9.	PMI indeks uslužnog sektora	AUG	-	49,6
10.	PMI kompozitni indeks	AUG	-	49,8
11.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	JUL	0,4%	1,4%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/JPY zabilježio smanjenje sa nivoa od 115,96 na nivo od 115,35. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USD/JPY smanjen sa nivoa od 103,92 na nivo od 102,69.

NAFTA I ZLATO

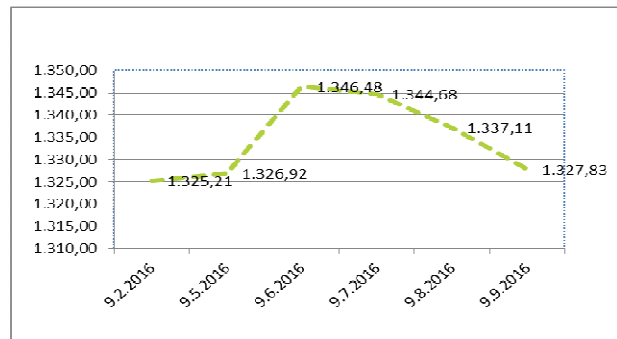
Njujorška berza nafte bila je zatvorena u ponedjeljak zbog praznika. Na otvaranju ove berze u utorak cijena nafte je iznosila 44,44 USD (39,84 EUR) po barelu. Početkom protekle sedmice objavljeno je da su predstavnici Rusije i Saudijske Arabije postigli dogovor o sprovođenju zajedničke akcije sa ciljem stabilizacije cijene nafte. Ipak, objavljivanje ove informacije nije imalo značajan uticaj na kretanje cijene nafte, s obzirom na to da nisu saopšteni detalji ovog sporazuma, kao i da su predstavnici Saudijske Arabije naveli da za sada nema potrebe za zamrzavanjem obima proizvodnje ovog energenta. Cijena nafte je tokom trgovanja u četvrtak zabilježila značajan rast na najviši nivo u posljednje dvije sedmice, nakon što je saopšteno da su američke zalihe ovog energenta smanjene tokom prethodne sedmice za 14,5 miliona barela na sedmičnom nivou. Ovo je najveće sedmično smanjenje američkih zaliha sirove nafte od januara 1999. godine. Investitori su tokom trgovanja u petak odlučili da prodaju zalihe nafte sa ciljem realizovanja profita, što je tokom trgovanja tog dana uticalo na smanjenje cijene nafte. Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila 45,88 USD (40,84 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.325,21 USD (1.187,89 EUR). Tokom trgovanja u ponedjeljak cijena zlata nije bilježila značajne promjene s obzirom na to da je finansijsko tržište u SAD-u bilo zatvoreno zbog praznika. Međutim, objavljivanje razočaravajućih podataka o značajnom usporenju rasta američkog uslužnog sektora na najniži nivo u posljednjih šest godina je tokom trgovanja u utorak uticalo na značajno povećanje cijene ovog plemenitog metala za 19,56 USD u odnosu na prethodni dan. Međutim, do kraja sedmice cijena ovog plemenitog metala je bilježila pad pod uticajem izjave predsjednika ECB-a, Draghija, da se na sjednici UV ECB-a, održanoj tokom protekle sedmice nije raspravljalo o uvođenju dodatnih stimulansa i da za tim sada nema potrebe. Doprinos smanjenju tražnje za zlatom dale su i špekulacije da bi FED, ipak, uskoro mogao povećati referentnu kamatnu stopu, kao i rast tražnje za rizičnijom finansijskom aktivom. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.327,83 USD (1.182,08 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.